

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 16

DOM
 2015-02-13
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 30048-14

KONKURRENSVERKET	
2015 -02- 13	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

TL Bygg AB, 556225-4440
 Box 4200
 131 04 Nacka

MOTPART

Täby kommun

Ombud: Advokat Maria Pedersen och jur. kand. Styrmir Olafsson
 Advokatfirman Pedersen AB
 Box 3469
 103 69 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår TL Bygg AB:s ansökan om ingripande enligt lagen om offentlig upphandling.

Dok.Id 576336

Postadress
 115 76 Stockholm

Besöksadress
 Tegeluddsvägen 1

Telefon
 08-561 680 00

E-post:
 forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
 08-561 680 01

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Täby kommun (Täby) genomför upphandlingen Nybyggnad av förskolan Sekunden (KKFA 50/2014-27). Upphandlingsformen är generalentreprenad med en sidoentreprenad och upphandlingen genomförs genom ett förenklat förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Tilldelningsgrund är lägsta pris. Enligt tilldelningsbeslut daterat den 4 december 2014 har annat bolag än TL Bygg AB (bolaget) antagits som leverantör. Av utvärderingen framgår att bolaget var den leverantör som hade näst lägst pris i upphandlingen.

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att vinnande anbud diskvalificeras. Som grund för yrkandet anges följande. Vinnande anbud uppfyller inte angivna obligatoriska krav. Täby har genom att felaktigt godkänna angivna referensprojekt handlat i strid med 1 kap. 9 § LOU. Bolaget har på grund av detta lidit skada eftersom bolagets anbud i annat fall hade haft lägst pris och därmed fått kontraktet.

Täby yrkar att ansökan om ingripande ska avslås. Som grund för sin inställning anger Täby att vinnande anbud är helt i enlighet med förfrågningsunderlaget samt att bolaget i vart fall inte riskerar att lida någon skada.

PARTERNAS UTVECKLANDE AV TALAN

Bolaget anför bl.a. följande

Kommunen genomför en upphandling för avtal avseende nybyggnad av en förskola. I entreprenaden ingår mark-, byggnads-, och installationsarbeten. Förskolan ska uppföras i två våningsplan för att få ut den bästa helhetslösningen för både byggnad och utemiljö. I de administrativa föreskrifterna AFB.52 punkt 3 anges krav på teknisk och yrkesmässig kapacitet. Under punkt 3.2 anges att anbudsgivare, för att styrka förmåga avseende yrkes-

kunnande, erfarenhet och tillförlitlighet inom området, ska ange två referensuppdrag som avser liknande projekt om minst 20 MSEK per referens.

I vinnande anbud anges som det ena referensuppdraget en generalentreprenad gällande en renovering och ombyggnad av en skola, och som det andra referensuppdraget en generalentreprenad gällande ombyggnad och ytskiktsrenovering i äldreboende. Projekten kan inte betraktas som likvärdiga med nu aktuell entreprenad. För att ett referensuppdrag ska kunna betraktas som likvärdigt krävs att det till sin storlek, karaktär och tekniska komplexitet liknar den som utgör föremål för upphandlingen.

De i vinnande anbud åberopade referensuppdragen uppfyller visserligen likvärdighet när det gäller ekonomisk storlek enligt uppgift i anbudsformuläret men däremot inte när det gäller karaktär och komplexitet. En entreprenad som enbart avser ombyggnation med invändiga byggarbeten är inte jämförbart med förevarande projekt som är en nybyggnation. Det innebär att markarbeten, byggarbeten för uppförande av skola inklusive grundarbeten och bärande stomme för två våningar samt klimatskal och klimatavskärmning för en god inommiljö och låga driftskostnader. Dessa delar saknas i vinnande anbuds refererade projekt.

Det första referensuppdraget är inte likvärdigt eftersom det inte är en nybyggnation utan en ombyggnation. Därmed innefattar det inte arbeten med grund och bärande stomme. Det andra referensuppdraget är inte heller likvärdigt eftersom det inte är en nybyggnation utan en ombyggnation av ett äldreboende/servicehus. Det omfattar inte markarbeten, grundarbeten, arbeten med stomme eller arbeten med klimatskal, det vill säga ytterväggar och tak. Vidare berör inte objektet skolmiljö.

För referensuppdragen krävs vidare enligt AFB.52 punkt 3.2 att varje projekt ska uppgå till minst 20 MSEK. De projekt som anges i vinnande

anbud uppfyller visserligen detta krav enligt uppgift i anbudsformulär. Däremot framgår det av referensprojekten för offererad personal att vinnande anbuds första referensuppdrag omfattade 2,5 MSEK och att det andra referensuppdraget omfattade 17 MSEK + 1,6 MSEK. Det innebär att vinnande anbud även i denna del inte uppfyller de obligatoriska kraven och ska diskvalificeras.

Täby anför bl.a. följande.

Entreprenaden i sig är inte av något särskilt komplicerat slag utan avser uppförandet av en enklare byggnad för offentlig verksamhet.

I förfrågningsunderlaget anges i fråga om referensuppdrag i AFB.52:

.2 Referensuppdrag för kvalificering av företaget avseende anbudsgivarnas yrkeskunnande

För att styrka anbudsgivarens förmåga avseende yrkeskunnande, erfarenhet och tillförlitlighet inom området, ska denna förteckna och till anbudet bifoga (enligt anvisning i formulär till anbudet) två referensuppdrag utförda under de senaste fem åren. Båda referensuppdragen ska avse liknande projekt (som i denna upphandling) om minst 20 MSEK per referens (se AFA.21).

Anbudsgivare har alltså haft att ge in referensuppdrag som visar på erfarenheter av *liknande projekt*. Det är stor skillnad mellan begreppen "likvärdig" och "liknande" i den situation som är för handen. Att projekt beskrivs som "liknande" innebär att det ska finnas ett antal förhållanden vid referensuppdraget som gör att entreprenaden liknar den entreprenad som nu upphandlas. Användningen av begreppet "likvärdig" är snävare och innebär att arbetena i en större mån måste vara jämställda. Täby har använt sig av uttrycket "liknande" i denna upphandling vilket innebär att något lägre krav kan ställas på referensuppdragens överensstämmande med den efterfrågade entreprenaden.

De lämnade referensuppdragen är tillräckligt lika den entreprenad som ska upphandlas. Bolaget har pekat på ett antal moment som man anser saknas i

referensuppdragen. Att uppdragen ska vara liknande innebär dock inte på något sätt att de till varje moment ska vara överensstämmande. De lämnade referensuppdragen avser generalentreprenader för allmännyttan. De inkluderar byggarbeten samt installationer och har bedrivits i en pågående verksamhet. Vidare överensstämmer de när det kommer till kontraktssummans storlek med det som efterfrågas. Sammantaget innebär detta att uppdragen mycket väl uppfyller kravet på ett liknande uppdrag. Vinnande anbud är därför att anse som överensstämmande med förfrågningsunderlaget.

Vidare har bolaget gjort gällande att vinnande anbud borde diskvalificerats eftersom de referensuppdrag som angetts för offererad personal inte har haft en kontraktssumma på minst 20 MSEK. Bolaget har i denna del felaktigt hänvisat till det krav som ställts upp på företagets referenser. Dessa krav omfattar inte de referenser som ska lämnas för offererad personal.

Under AFB.52 punkt 3.2 finns bl.a. angivet på vilket sätt ett företag ska visa på sin tekniska och yrkesmässiga kapacitet. I samband med detta krav har Täby ställt upp ett krav på referensuppdragens omfattning om minst 20 MSEK. Det framgår tydligt av kravets formulering att detta endast avser *företagets* referenser.

I AFB.52 punkt 3.3 ställs ett krav på att referenser ska lämnas för platschef och arbetsledare. Vid en genomgång av kravet i punkt 3.3 återfinns inte någon hänvisning till någon specifik omfattning av dessa referensuppdrag. Att vinnande anbud då inte uppgett att referensuppdragen för den offererade personalen har uppgått till kontraktssummor om minst 20 MSEK är inte en omständighet som på något sätt innebär att anbudet skulle ha förkastats.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 6 § LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet, och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

De krav som en upphandlande myndighet ställer i förfrågningsunderlaget kan uttryckas i så kallade obligatoriska krav, vilka är ovillkorliga för att anbud ska komma ifråga för att antas. I enlighet med likabehandlingsprincipen krävs att leverantörerna behandlas på samma sätt när det gäller frågan om obligatoriska krav är uppfyllda.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta Täbys bedömning att vinnande anbuds båda referensuppdrag uppfyller det obligatoriska kravet på att vara ett liknande projekt som det som upphandlingen avser. När ett krav ställs på att referensuppdrag ska vara liknande projekt så kan inte det innebära att det krävs att detta till varje moment ska vara överensstämmande med det projekt som ska upphandlas. Det har därmed saknats skäl för Täby kommun att utesluta vinnande anbud på denna av bolaget angivna grund.

Vad gäller värdet av referensuppdragen så ska enligt AFB.52 punkt 3.2 varje objekt uppgå till minst 20 MSEK. Bolaget konstaterar att vinnande anbud uppfyller detta krav enligt vad som anges i anbudsformuläret. Detta är således ostridigt.

Varken i LOU, i dess förarbeten eller i rättspraxis finns stöd för att en upphandlande myndighet skulle vara skyldig att kontrollera om uppgifterna som lämnats i ett anbud avseende de krav som ställs på det upphandlade föremålet är riktiga. En sådan kontroll skulle i vart fall inte sträcka sig längre än att den upphandlande myndigheten jämför uppgifterna i anbudet med de obligatoriska krav som angetts i förfrågningsunderlaget (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 15 oktober 2010 i mål nr 4583-10).

Bolaget anför att två av vinnande anbuds referensprojekt för offererad personal, projekt som bär samma namn som de lämnade referensuppdragen, har angetts omfatta 2,5 MSEK respektive 17 MSEK + 1,6 MSEK och att detta innebär att vinnande anbud inte har uppfyllt de obligatoriska kraven.

I AFB.52 punkt 3.3 redogörs för de krav som ställs på offererad personal. Där anges att anbudsgivaren ska fylla i namn och kontaktuppgifter för två referenspersoner för vardera av offererad personal. De referenser som lämnas av dessa personer ska betyg sättas enligt angiven skala. CV ska bifogas anbudet. Något krav på referensuppdrag ställs inte och därmed inte heller något obligatoriskt krav på värdet av ett sådant.

Det är riktigt att det i den lista med referensprojekt som ingår i offererad arbetsledares CV anges två projekt som till namnet motsvarar de båda referensuppdrag som bifogats anbudet för att styrka anbudsgivarens yrkeskunnande. Det stämmer också att deras värde i CV:t har angetts till en lägre summa än 20 MSEK. Dessa två projekt i listan, benämnda delprojekt, är dock projekt som ingår i arbetsledarens CV. Att utifrån angivna värden för dennes projekt direkt härleda värdet på bolagets referensuppdrag låter sig inte göras.

Täby är inte skyldig att kontrollera att uppgifterna i anbudet är riktiga. Utifrån vad som anges i vinnande anbud har Täby inte haft skäl för att anta annat än att vinnande anbud uppfyller det ställda obligatoriska kravet om ett värde på referensuppdragen om 20 MSEK.

Täby har därmed i den aktuella upphandlingen inte på sätt som bolaget anfört brutit mot 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag. Det saknas därmed skäl för ingripande enligt LOU och bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1 A LOU).

Kaija Hultquist

Kaija Hultquist

Rådman

Föredraganden Anna Cederberg har handlagt målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.